

College Algemene Rekenkamer
Postbus 20015 2500 EA Den Haag

Bestuursstaf

Locatie
Den Haag - Plein-
Kalvermarkt.
Kalvermarkt 32
's-Gravenhage

Postadres
Postbus 20701
2500 ES 'S-GRAVENHAGE
MPC 58B

Onze referentie
BS2023010906

Datum 21 april 2023
Betreft Reactie conceptrapport Verantwoordingsonderzoek 2022
Defensiematerieelfonds

Geacht College,

Veel dank voor het Verantwoordingsonderzoek, een gewaardeerde bijdrage voor Defensie. Dit geeft Defensie de mogelijkheid om verdere verbeteringen aan te brengen. Zoals u concludeert zijn er verbeteringen doorgevoerd en ik dank u voor de erkenning daarvan. Mede namens de staatssecretaris behandel ik in deze reactie de door u onderzochte onderwerpen.

Defensie had voor 2022 €4.818 miljoen aan verplichtingen begroot in het defensiematerieelfonds, de realisatie is €1.576 miljoen hoger. Zoals u reeds aangeeft is dit het gevolg van verschuivingen van niet-aangegane verplichtingen uit 2021 en extra investeringen in materieel. Ook de huidige geopolitieke situatie vereist deze versnelling.

U concludeert dat de financiële verantwoordingsinformatie in het jaarverslag 2022 van het Defensiematerieelbegrotingsfonds op totaalniveau voldoet aan de daaraan te stellen eisen met uitzondering van de rechtmatigheid van de verplichtingen.

Uw Rekenkamer constateert dat de tolerantiegrens op het totaalniveau van verplichtingen is overschreden. Het totaal aan fouten en onzekerheden bedraagt €177,9 miljoen. Niettemin is dit een aanzienlijke verbetering ten opzichte van 2021, waarin u €2.252 miljoen aan fouten en onzekerheden constateerde.

Zoals u terecht constateert hebben de verbetermaatregelen van afgelopen jaar hier zorg voor gedragen. Deze waren gericht op het tijdig en juist vastleggen van verplichtingen en het actief sturen op verplichtingen. Daarnaast is er meer aandacht voor een passende en toereikende onderbouwing bij het gebruik van uitzonderingsbepalingen en niet-standaard aanbestedingsprocedures. Deze inzet en aandacht behouden we ook komende jaren.

Minister van Defensie

Drs. K.H. Ollongren